

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 284

Isparta Milletvekili İbrahim Fevzi Yaman ve 13 Arkadaşının, Eğridir İlçesi Adının Eğirdir Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/227)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Isparta İline bağlı Eğridir ilçesinin adının «Eğirdir» olarak değiştirilmesi hususunda hazırlanan kanun tek-
lifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğine emirlerinizi saygılarımızla arz ederiz.

10 . 4 . 1985

<i>Ibrahim Fevzi Yaman</i> Isparta Milletvekili	<i>M. Kemal Toğay</i> Isparta Milletvekili	<i>Haydar Özalp</i> Niğde Milletvekili
<i>Ahmet Turan Soğancıoğlu</i> Sivas Milletvekili	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum Milletvekili	<i>Birsel Sönmez</i> Niğde Milletvekili
<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir Milletvekili	<i>Cengiz Tuncer</i> Kayseni Milletvekili	<i>Ahmet Altıntaş</i> Muğla Milletvekili
<i>Abdullah Cengiz Dağyar</i> Antalya Milletvekili	<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın Milletvekili	<i>F. Mihriban Erden</i> Isparta Milletvekili
<i>Mehmet Özalp</i> Aydın Milletvekili	<i>Metin Ataman</i> Isparta Milletvekili	

GEREKÇE

Eğridir M.Ö. 546 yılında Lidya Hükümdarı Krezüs tarafından kurulmuş uzun zaman bu hükümdarın adını taşımıştır.

Pars (Iran) Hükümdarı Keyhüsrev'in Lidya Kralı Krezüs'ü mağlup ederek Anadoluyu hâkimiyetine geçir-
mesi sonucu Eğirdir'de Keyhüsrev'in idaresine girmiştir.

Anadolu'daki Roma ve Bizans hâkimiyeti sırasında önemli bir merkez durumunu korumuştur.

Selçukluların Anadolu'yu Bizanslılardan almaları sonucu Selçuklu Sultanı 2. Kılıç Arslan zamanında 1156
yılında Eğirdir Selçuklu Devleti idaresine girmiştir.

Selçuklu İmparatorluğunun yıkılması üzerine 1297 yılında Uluborlu'daki Uç Kumandanı Hamit Bey Ha-
mitoğulları Beyliğini kurmuş ve ölümünden sonra 2. Hükümdar olan Dünder Bey tabii güzelliği ve merkezi
vaziyette oluşu itibarı ile Beylik Merkezini Uluborlu'dan Eğirdir'e nakletmiş ve ufak bir kasaba olan Eğir-
dir'i yeni baştan imar ve ihya ederek büyük ve mamur bir şehir haline getirmiştir. Dünder Bey imara ve ilme
büyük önem vermiş ilk icraatı olarak Selçuklu İmparatoru Alaattin Keykubat'ın 1238 yılında han olarak
yaptırdığı, kapısının güzelliği ve mimarî üstünlüğü ile şöhret bulmuş halen taş medrese diye anılan binayı 1301
yılında medreseye çevirmiştir.

Eğirdir adının Eğirdir'i Beylik merkezi yapan Hamitoğullarının Oğuzların «Eğirdir» boyundan gelme-
lerinden dolayı verilmiş olduğu tahmin edilmektedir. Dünder Beyin Eğirdir'de bastırdığı gümüş paraların
üzerinde «Eğirdir» yazılıdır. Hamitoğulları Beyliğinin güçlü ve ihtişamlı devrinde 1330 yılında Eğirdir'e ge-

len Arap seyyahı İbni Batu da Arapça olan seyahatnamesinde; «Hicri 746 yılında Isparta'dan Eğirdir'a geldim. Nüfusu çok, sokakları güzel, nehir, orman, bağ ve bahçeleri pek çok büyük bir beldedir. Gölünün suyu tatlı olup bu göl yoluyla gemiler iki günde Akşehir ve Beyşehir vs. beldelere ve köylere giderler.» denilmektedir.

Bu durumda Eğirdir adının Hamitoğulları Beyliği zamanında kullanıldığı ortaya çıkmaktadır.

Hamitoğulları Beyliğinin 1426 yılında son bulması üzerine Eğirdir 2. Murat zamanında Osmanlı İmparatorluğu idaresine geçmiştir.

Kanunî Sultan Süleyman zamanında Osmanlı İmparatorluğunun 30 Eyalete taksim edildiği zamanda Merkezi Kütahya olan Anadolu Beylerbeyliğine bağlı mülhak Hamitabat sancağının önemli bir kaza merkezi durumundadır.

Osmanlı İmparatorluğunda il sistemine geçildiğinde Konya Vilayetine bağlı Isparta Sancağının İlçe Merkezi durumunu korumuştur.

Konya Vilayetinin 1888, 1894, 1908, 1911, 1913 yıllarına ait salnamelerinde (yıllık) Eğirdir hakkında verilen bilgide İlçenin ve ilçe merkezinin adı «Eğirdir» olarak geçmektedir.

1923 yılında yeni il düzenlenmesi sırasında Isparta Vilayetine bağlı İlçe olarak kalmış ve İlçe ve İlçe Merkezi Eğirdir olarak belirtilmiştir. Barla, Pavlu, Ağrus adlarında üç bucağı ve 72 köyü vardır. 28.5.1938 tarih ve 3393 sayılı Kanunla Pavlu bucağının Gütcüler adını alarak İlçe olması sonucu 24 köy ve Ağrus bucağının Isparta merkez ilçeye bağlanması ile 5. köy ilçeden ayrılmıştır.

1937 ve 1940 yıllarında düzenlenen Isparta İli yıllıklarında İlçenin adı Eğirdir olarak geçmektedir.

İçişleri Bakanlığında yapılan incelemede Eğirdir adının nasıl, ne zaman Eğridir'e çevrildiğine dair hiçbir kayıt mevcut değildir. Kars'ın Iğdır İlçesiyle karışmaması için Eğridir isminin bir genelge ile kullanılmasının istendiği söylenmiştir.

Ancak çıkarılan kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet emirlerine göre 1940 yılından sonra yapılan bütün işlemlerde Eğridir adının kullanılması Eğirdir isminin yeniden bir kanun çıkarılmadan kullanılması engellemektedir.

Hamitoğulları Beyliğinin merkezi olması sırasında 1300 yılında onların boyları olan Eğirdir'den gelen isim Osmanlı İmparatorluğu zamanında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında devamlı olarak kullanılmış ve Eğridir ismi halk tarafından hiçbir zaman benimsenmemiş ve halk ilçenin ve ilçe merkezinin ismini Eğirdir olarak ifade etmiş ve yazışmalarda Eğirdir kelimesini kullanmıştır. Bu ismin benimsenmemesinde Eğridir adının Eğri anlamına gelmesi de önemli rol oynamıştır.

Yukarıda açıkça izah edildiği gibi :

Tarihi çok eskilere dayanan ve kuruluşundan beri önemli bir merkez durumunu koruyan Eğirdir İlçesinin adının Hamitoğulları Beyliğinin merkezi olmasından sonra onların boylarına izafeten «Eğirdir» olduğu ve bu ismi Osmanlı İmparatorluğu dönemi ile Cumhuriyetin ilk yıllarında koruduğu ve ancak ne şekilde ne zaman verildiği tespit edilemeyen Eğridir isminin resmî yazışmalarda kullanılmasına rağmen halk tarafından hiç bir zaman benimsenmediği ve bu suretle halkın konuşma ve yazışması ile resmî yazışmalar arasında farklı bir durum ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Bu durumda tarihi gerçekler ve halkın isteği dikkate alınarak Eğridir ilçesi adının Eğirdir olarak değiştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 2/227

Karar No. : 55

17.4.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Isparta Milletvekili İbrahim Fevzi Yaman ve 13 Arkadaşının; Eğridir İlçesi Adının Eğirdir Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi Komisyonumuzun, 17.4.1985 günlü 16 ncı Birleşiminde İçişleri Bakanlığı Temsilcisinin de katılımıyla incelenip görüşüldü.

Teklifin tümü ve maddeleri ayrı ayrı tartışıldı. Gerekçesi uygun görülerek teklif, gelen şekli ile aynen kabul edildi.

Raporumuz Genel Kurula sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Necat Tunçsiper
Balıkesir

Başkanvekili
Nihat Akpak
Sakarya

Sözcü
Atilla Sin
Muş

Kâtip
İsmail Üğdül
Edirne

Üye
Namık Kemal Şentürk
İstanbul

Üye
Hüseyin Aydemir
İzmir

Üye
Ali Aşkın Toktaş
İzmir

Üye
Ziya Ercan
Konya

Üye
Mehmet Umur Akarca
Muğla

Üye
Arif Toprak
Niğde

Üye
Vecihi Ataklı
Şanlıurfa

Üye
Osman Doğan
Şanlıurfa

ISPARTA MİLLETVEKİLİ İBRAHİM FEVZİ YAMAN VE 13 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Eğirdir İlçesi Adının Eğirdir Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun

MADDE 1. — Isparta İli Eğirdir İlçesinin adı, «Eğirdir» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Eğirdir İlçesi Adının Eğirdir Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Teklifin birinci maddesi Komisyo numuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi Komisyo numuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi Komisyo numuzca aynen kabul edilmiştir.

